

Monasteriis ad Martyrologii, Necrologii, sacræque Regulæ lectionem, culparum emendationem, ac laboris injunctionem, a Regulæ Capitulo, quod in ea legebatur, appellata; ex quo factum est, ut tam ipsa congregatio, quam locus, ubi fieret, ac res, quæ in ea tractarentur, Capitulum nuncuparentur. Martene de antiquis Monachorum ritibus lib. 1. capitulo 5. Tempus Capituli congregandi in Monasteriis duplex erat, post Primam scilicet, et post Tertiam. Primum assignat antiquissimus Ordo conversationis monasticæ, quod suæ Regulæ Chrodegangus Met. Episcopus inseruit. E contra tempus alterum notatur in vita S. Geremari Abbatis Floriacensis n. 15. 2. Signo campanula dato ibant

CAPPA.

ARTICULUS NOVISSIMUS.

SUMMARIUM.

1. Cappa quid. — 2. In collegiatis insignibus concedi solet Canonicis per Sedem Apostolicam nobilior habitus Cappæ cum rochetto. — 3. Per concessionem Cappæ intelligitur quoque concessus usus rochetti. — 4. Hujusmodi insignia concessa fuerunt per Sedem Apostolicam etiam inferioribus clericis. — 5. Si Ecclesia cathedralis non habeat usum Cappæ et rochetti, non debet idem usus concedi Ecclesiæ collegiatae. — 6. Quod limitatur. — 7. Quoties cathedralis habeat ex indulto usum Cappæ et roc-

chetti, non potest idem habitus concedi collegiatae. — 8. Quod procedit, si cathedralis et collegiata sint in eodem loco; secus si distent inter se, ita ut uterque clerus non conveniat in functionibus. — 9. Usus Cappæ et rochetti est de regalibus Summi Pontificis. — 10. Cappa et rochetum non denotant jurisdictionem, sed solum perfectionem et ornamentum personarum. — 11. Cappa et rochetum gestari possunt non solum in Ecclesia, sed etiam in aliis functionibus ecclesiasticis.

(1. Cappa est antiquior habitus Choralis, ac proprius Canonicorum. (2. In Collegiatis insignibus concedi solet Canonicis per Sedem Apostolicam nobilior habitus Cappæ cum rochetto, ut tradit Corradus in Praxi Benef. l. 2. c. 14. n. 3. 4. et 14. (3. Per concessionem Cappæ intelligitur quoque concessus usus Rochetti; quod probatur a Carol. Dufresne in verb. Cappa, vers. Cappæ Chorales. (4. Non desunt exempla, quod hujusmodi insignia nedum Canonicis concessa fuerunt per Sedem Apostolicam, sed imo etiam inferioribus Clericis, ut de usu Cappæ concessio Capellanis Ecclesiæ Ferrariensis ex Decreto S. Congr. 28. Januar. 1606. testatur Barbosa cum aliis. (5. Certum est, quod si Ecclesia Cathedralis non habeat usum Cappæ et Rochetti, non solet, nec debet idem usus concedi Ecclesiæ Collegiatae; nam cum majoritas habitus majoritatem personæ designet, juxta Textum in cap. Ut Apostolicæ, de Privilegiis in 6. incongruum est, quod Collegiata nobiliori habitu suam Cathedralem antecellat, ut notat Corradus in Praxi Benef. c. 14. n. 15. vers. Sane, et resolvit Sacra Congregatio in Trojana indulti Cappæ Canonialis 10. Septembris 1701, ad relationem Eminent. D. Card. Coloredi. (6. Sed excipi videtur casus, quod in limine erectionis Ecclesiæ Collegiatae, aliquis Laicus de suis bonis eam dotando desiderasset hunc habitum nobilio-

CAPUCCINI.

SUMMARIUM.

1. Ministro generali ord. S. Francisci Capuccinorum, et secundariis superioribus ab eo dependentibus competit in quocunque loco, etiam ubi alii

ad locum Capituli, qui erat claustrum contiguus, ubi procedebant ad actus capitulares, ex quibus a Martene loc. cit. sequentes recensentur: Lectio Martyrologii, Divini auxilii invocatio ad omnes diurnos actus per y. Deus in adiutorium, etc. Lectio Regulæ, cui adungebat Prior, vel cui jusserat ipse, expositionem Capituli prælecti, Lectio Necrologii, cui inserebantur etiam nomina Monachorum alterius monasterii et benefactorum; institutio ac nominatio officialium, quæ, cum Sabbato fieret in Capitulo, non tam ad quotidianos ritus, quam ad eos, qui per hebdomadam eveniunt, spectat; deinde sequebatur culparum publica confessio, et emendatio.

rem; nam tunc summus Pontifex deferre solet desiderio dotantis, qui ita et non aliter voluit Ecclesiam dotare, eamque erigi facere in Collegiatam, ut apud Carill. decis. 76. num. 12. et seq. et advertit Corradus dicto c., num. 16. (7. Quoties autem Cathedralis habeat ex indulto usum Cappæ et Rochetti, seu alium, non potest idem habitus concedi Collegiatae, quia debet esse distinctio inter Canonicos Cathedralis et Collegiatae, tanquam inter majores et minores. (8. Hæc procedunt, si Cathedralis et Collegiata sint in eodem loco; sed si distent inter se, ita ut uterque clerus non conveniat in functionibus, contrarium sustineri posse videtur, nam tali casu cessat indecentia, et incongruentia ob distantiam utriusque Cleri. (9. Usus Cappæ et Rochetti est de regalibus Summi Pontificis, et eorum concessio pendet ab ejus absoluta potestate, et ipse solus habet interesse. (10. Cappa et Rochetum non denotant jurisdictionem, sed solum perfectionem, gravitatem, et ornamentum personarum, ut tenet Ceccoper. Lucub. Canonic. l. 1. n. 93. (11. Cappa et Rochetum gestari possunt non solum in Ecclesia, sed etiam in processionibus et aliis functionibus ecclesiasticis, cum sit privilegium personale, quod non circumscribitur loco, ut resolvit Sac. Rit. Congr., 19. Augusti 1634. et testatur Ceccoper. ibidem, l. 1, n. 92. et 93.

tertiarii ejusdem ordinis jam reperiuntur, fundare confraternitates. — 2. Tertiarii a capuccinis recepti gaudent omnibus gratiis, privilegiis, indulgentiis, etc., quæ per Apostolicam Sedem tertio ordini fuerunt concessæ. — 5. Omnes personæ tertii ordinis S. Francisci, sub jurisdictione ministri generalis Capuccinorum communicantur in omnibus indulgentiis confraternitati B. M. V. de Monte Carmelo concessis. — 4. Quæ vero concessio revocata fuit a Benedicto XIV. — 5. Capuccini longe a suis monasteriis versantes possunt cuicunque sacerdoti approbato peccata sua in confessione aperire, et ab eo absolutionem obtinere, etiam a casibus in ordine reservatis. — 6. Capuccinus ad religionem Hierosolymitanam transiens legatum annum recuperare potest. — 7. Capuccini exsequi possunt testatorum voluntates no-

minando, vel eligendo ad subsidia dotalia, et ad beneficia. — 8. Capuccini exempti sunt a solutione alimentorum pro iis, qui carceribus S. Inquisitionis sunt mancipati. — 9. Capuccini unde dicti. — 10. A quo cœpta eorum reformatio. — 11. Fratres Capuccini ad ordinem S. Francisci de Paula transire nequeunt. — 12. Capuccini non possunt recipere fratres de Observantia. — 13. Possunt vero recipere discalceatos. — 14. Capuccini possessiones et annuos redditus prohibentur habere. — 15. Et armata. — 16. Et eleemosynas, quæ civilem præbent actionem.

(1. Declaratur, quod Ministro generali Ordinis S. P. Francisci Capuccinorum, et secundariis Superioribus ab eo dependentibus tanquam veris et legitimis filiis ejusdem S. P. Francisci conveniat, et competat in quocunque loco, Civitate, Provincia, et Regno, etiam ubi alii Tertiarii ejusdem Ordinis jam reperiuntur, erigere, instituere, ac fundare Confraternitates. Sic expresse Clemens XII. Constit. incip. Apostolicæ servitutis Officium, quæ reperitur tum in communi Bullario Romano, edito a Hieronymo Mainardo, tum in speciali Bullario ejusdem Ordinis Capuccinorum. Quæ Constitutio, si ad manus mihi obvenisset ante editionem Bibliothecæ hujus, certe pro consueta mea ingenuitate fuisset adducta, et uti nunc, aliter etiam tunc, juxta ipsam fuisset conclusum.

(2. Hinc Tertiarii a Patribus Capuccinis recepti, gaudent omnibus gratiis, privilegiis, indulgentiis, indultis, etc., quæ unquam per Apostolicam Sedem Tertio Ordini fuerunt concessa, et erunt deinde concedenda. Unde non amplius subsistunt tradita quoad hoc in verb. Tertiarii, Tertiariæ, n. 30. per satis de se claram Constitutionem Benedicti XIII. incip. Dilecti Filii, uti reperitur tum in indice, tum in corpore Bullarii Romæ editi typis Mainardi. Posteriora enim derogant prioribus. L. Nam est novum 26. et L. Sed et posteriores 26. ff. de legib. Cap. Licet 1. de Constitut. in 6.

(3. Idem Pontifex Clemens XII. omnibus et sigulis personis Tertii Ordinis S. Francisci, tam intra quam extra claustra, sub jurisdictione Ministri Generalis Capuccinorum degentibus concessit per viam communicationis omnes Indulgentias, quibus fruuntur et gaudent confratres et consorores Confraternitatis B. M. V. de Monte Carmelo. Sic in ejus Constit. incip. Sollicitudo Pastoralis Officii.

(4. Ast dictas Indulgentias Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Tertiariis sæcularibus Capuccinis a Clemente XII. per viam communicationis concessas, revocavit Benedictus XIV. Constit. incip. Romanus Pontifex, quæ exstat tum in Bullario ejusdem Pontificis tom. 1, tum in Bullario eorundem Capuccinorum t. VII, pag. 356.

(5. Capuccinis vetitum erat ex Constitutione quadam sui Capituli Generalis, ne peccata sua exponerent alteri, quam sui Ordinis Confessario, etiamsi longe absent a Monasteriis sui Ordinis; verum Benedictus XIV. die 30 Martii 1742. facultatem fecit singulis eorum Sacerdotibus, et Laicis longe

a suis Monasteriis versantibus, ut possent cuicunque Sacerdoti sæculari a suo Ordinario approbato, vel Regulari a suo pariter Superiore approbato, peccata sua in confessione aperire, et ab eo absolutionem obtinere, etiam a casibus et censuris in suo Ordine reservatis, addita tamen obligatione, ut ubi primum potuerint, coram Superiore se sistant, et novam ab illis casibus et censuris absolutionem obtineant. De hac re vide, quæ fusius adducuntur in Supplementis ad verb. Approbatio, art. 2. n. 24.

(6. A Capuccino ad Religionem Hierosolymitanam auctoritate Apostolica translato legatum annum vi Professionis Capuccinæ mortuum, recuperari sancivit Sacra Rota in Januen. Legati 22. Junii 1622. Ex Bullar. Capuccinorum tom. II, pag. 381.

(7. Advertendum, quod Testatorum voluntates Fratres Capuccini, sicuti et alii Minoritæ, exequi possunt, nominando, vel eligendo ad subsidia dotalia, et ad Beneficia, ac juvenes ad seminaria. Sic Sac. Congr. Concilii in Papien. Subsidii dotalis 1731. ex Bullario Capuccinorum tom. 1. pag. 187. ubi refertur integra hæc causa cum sua Resolutione, et egregiis notis. Hinc cum his concilianda sunt quæ adducuntur verb. Testamentum, art. 3. sub num. 53. 57. 58. et 59.

(8. Capuccini declarantur exempti a solutione alimentorum pro iis, qui carceribus S. Inquisitionis sunt mancipati; ex Decreto Supremæ et Universalis Inquisitionis Romanæ, 15 Julii 1732. Vide verb. Alimenta, n. 118.

ADDITIONES CASINENSES.

(9. Capuccini videntur nomen traxisse a longo et acuminato Caputio, quod ad capitis tegumentum deferunt.

(10. Capuccinorum Reformatio exiit, a quodam cœpta devotissimo Fratre Matthæo de Boschio, Minore observante conventus Montis Falci Ducatus Urbini in Italia, et a Fratre Ludovico a Tenalia, ejusque fratre, patria Foro Sempronio in Marchia Anconitana, tempore Clementis VII. Et mirum est, quod dum per fratrem Boschium Capuccinorum Reformatio in Marchia Anconitana prosequebatur, alias simillimam in Calabria sanctissimi quidam viri inducebant. Anno igitur 1528, Frater Matthæus primo generali Capitulo a quindecim fratribus habito, quibus tantum tunc totus Ordo constabat, electus est Generalis. Quorum reformatorem numerus adeo, brevi spatio, divino favente numine, percrebuit, ut

ad sequens generale Capitulum Roma 300. fratres convenerint, et brevi deinceps fere per omnes mundi plagas fuerint disseminati.

(11. Anno 1367. a Pio V. prohibitum fuit, sub indignationis suæ pœna, ut nullus ex fratribus Capuccinis ad Ordinem S. Francisci de Paula, nec e converso ullo unquam tempore, et quacunque etiam justissima causa, vel de licentia suorum Superiorum se transferre possit, quæ Bulla exstat penes Passorel. in collect. privileg. f. 116. Idque omnino esse servandum decrevit S. C. Regul. auctoritate ei concessa a Papa Gregorio XIV, sub pœna tam transeuntibus quam illos recipientibus privationis Officiorum ac vocis activæ et passivæ.

(12. Hic etiam congruit advertere, quod per Const. Pauli III, ann. 1537, Fratribus Capuccinis prohibitum fuit recipere Fratres Minores de Observantia, sine licentia in scriptis eorum Provincialium Ministrorum, sub pœna excommunicationis, et inhabilitationis ad quævis officia et legitimos actus. Et Julius III, in constitutione sua 10, Officii, anno 1550, declaravit talem professionem seu receptionem, sine dicta licentia Ministrorum in scriptis, esse nullam, et Capuccinos recipientes esse supradictas censuras incursum. Quod postea ab aliis Pontificibus fuit confirmatum. (13. Possunt tamen Capuccini ipsos Discalceatos Fratrum Minorum Hispa-

niarum, volentes transire ad arctiorem observantiam Franciscanam recipere, dummodo licentiam in scriptis ab eorum Ministris Provincialibus obtineant, uti habetur in constit. Sixti V.

(14. Cum Fratres in commune vivant, et victum ac vestitum a religione petant, illis non licet in particulari possessiones, annuos redditus, vel alia immobilia possidere. Neque in communi quidem Capuccinis aliquo modo hoc conceditur; ita ut nec redditus, nec possessiones aliquas possunt habere, licet etiam horum proprietates non Fratribus, sed dominis rerum sit reservata, vel ipsi Ecclesiæ Romanæ. Etenim in prædictis omnibus aliqua provisio in futurum annexa est, quæ eorum regulæ repugnat, et ab ipsa expresse prohibetur.

(15. At non solum agros, vineas et domos, sed et omnia, quæ successive fructificant inhihentur possidere. Ita ut armenta, oves, vaccas, jumenta ipsi habere non licet. (16. Et insuper notandum, quod nequidem licet quasdam recipere elemosynas, quas quotannis tenentur facere Fratribus quædam Confraternitates, hospitalia, aut communitates, ita ut civiliter ad id cogi possint: tales enim elemosynæ naturam sapiunt redditus, et civilem habent obligationem annexam, quarum Fratres incapaces sunt. Co-sarub. compend. Privileg. Fratrum Min., verb. Paupertas.

CARDINALES.

SUMMARIUM.

ARTICULUS I. — Quoad eorum originem, creationem et numerum.

1. Cardinalium origo unde desumpta. — 2. Cardinales sicuti figuratim originem videntur trahere a sacerdotibus levitici generis, sic exemplariter ab apostolis Christi institutionem videntur habere. — 3. Cardinalis autem nomen ante tempora S. Silvestri Papæ extitisse non constat: unde nomen Cardinalis ab ipso Silvestro creditur adinventum. — 4. Prima enim in ecclesiasticis monumentis Cardinalium mentio invenitur in Concilio Romano celebrato post conversionem Constantini Imperatoris præsentem ipso S. Silvestro. Et in litteris donationis factæ Ecclesiæ ab ipso Constantino Imperatore ante celebrationem hujus Concilii nulla fit mentio de nomine Cardinalium. — 5. Post Sanctum Silvestrum vero Romani Pontifices passim hoc nomine Cardinalis utuntur. — 6. Imo sic exinde hujus nominis Cardinalis usus invaluit, ut fere in omnibus principalioribus Ecclesiis præcipui sacerdotes Cardinales reperirentur constituti, donec successivis temporibus ad Romanæ Ecclesiæ senatum Summo Pontifici assistentem cardinalitia nomenclatura fuerit revocata, cum prohibitione, ne deinceps alius quilibet clericus hujusmodi nomen usurparet. — 7. Et merito undequaque hoc Cardinalium nomen supremo Rom. Eccles. Senatui fuit reservatum. Sacer enim Cardinalium senatus a cardine nomen accipit; ad. n. 8. — 9. Creatio Cardinalium diversimode, diversisque ritibus pro diversitate temporum, et pontificum fuit hæcenus acta, et nostris temporibus penitus obsolevit, quod in Cæremionali Romano disponitur de promovendis Cardinalibus feria quarta quatuor anni temporum, et de voto Sacri Collegii exquirendo, an novos creare Cardinales necesse sit, vel expediat, et in quo numero. — 10. Summus enim Pontifex pro

suo libitu quos vult, et quando vult, ad cardinalatus fastigium promovet, nulla adstrictus necessitate exquirendi Cardinalium suffragia, sed solum pro quadam sui convenientia, eorum petendo consilium. — 11. Imo nulla præcisa forma necessario observanda in Cardinalium promotione utitur Summus Pontifex, sed verbis sibi benevisis promotionem indicantibus complet. — 12. Licet cateroquin in cæremionali Romano propria forma tradatur, quæ hic adducitur. — 13. Exinde, si noviter promoti reperiantur in urbe, eodem, quo prius utebantur habitu, ad aulam apostolicam, nullo assumpto comitatu, se conferunt, ibique ab aliquo ex antiquis Cardinalibus excepti, Summo Pontifici offeruntur, qui birreto rubro eos insignit. — 14. Ex post publicum indicitur consistorium pro eis tradendo galero rubro die benevisa pontifici, qua adventat omnibus Cardinalibus in aula apostolica congregatis, Summus Pontifex mitra pretiosa ornatus ad locum consistorii more solito accedit, et statim post acceptum consuetum obsequium a Cardinalibus, præcipit, ut noviter promoti ad se accedant, ad quos habito gravi sermone de cardinalitia præstantia, et stricta pro tanti muneris Cardinalium obligatione, ex post ipsi noviter promoti pedes, et manus Pontificis osculantur, qui ad oris osculum eodem elevat, indeque ad pacis signum ab aliis Cardinalibus excipiendum deducuntur. — 15. Istis, aliisque præscriptis cæremoniis peractis, traduntur eis cardinalitia insignia. Et stantibus interim aliis Cardinalibus ante Summum Pontificem in circulo, primus ex noviter promotis, deinde alii gradatim genuflectunt, cui Pontifex galero rubrum imponit super caput, sic dicens: *Ad Laudem Omnipotentis Dei, etc.* — 16. In altero consistorio Summus Pontifex claudit os novis Cardinalibus, eis inhihendo, ne quid loqui præsumant in consistoriis, aliisque consensibus, quousque de consilio fratrum duxerit eis aperire os; in secundo vero aut tertio consistorio, omnibus Car-

dinalibus congregatis Summus Pontifex præcipit, ut noviter promoti exeant, donec ipse sciscitetur ab antiquis Cardinalibus, an expediat os noviter promoti aperire; atque omnibus plaudentibus, revocantur candidati, et paterne a Pontifici admoniti, ad aperitionem oris accedunt, quæ his verbis expletur: *Aperimus vobis os, etc.* — 17. Promotio tandem perficitur cum annulorum traditione, titulorumque assignatione; ipsis enim genuflexis ante Summi Pontificis cathedram Pontifex immittit cuique in digito annulari dexterae manus annulum pretiosum ad id præparatum, assignando titulum his verbis: *Ad honorem Dei Omnipotentis, etc.* — 18. Reliqua autem, quæ observantur in his promotionibus, et maxime, cum promoti sunt absentes ab urbe Romana, satis habentur ex Cæremionali Romano, et probatis auctoribus, qui assignantur. — 19. Solum hic adducitur, quod promoti ad cardinalatum, dum sunt absentes a curia, jurare debent in receptione birreti rubri intra annum se accessuros ad limina apostolorum sub pœna inhabilitatis, et privationis cardinalatus. — 20. Licet ab Eugenio IV, fuerit decretum, quod Cardinales in secreto consistorio pronuntiati, non dicantur Cardinales antequam cardinalatus insignia susceperint, neque vocem in electione Summi Pontificis habeant, donec sit eis licentia votandi concessa. — 21. Tamen hodie Cardinales ex actu creationis perfecte creati censentur, et habent vocem in electione Pontificis absque alia facultate, quamvis cardinalatus insignia non obtinuerint, os eis apertum nondum fuerit, nec eis fuerit traditus annulus, et titulus assignatus. — 22. Adducitur ad id decretum S. Pii V. — 23. Et sic fuit resolutum, et observatum in practico casu post obitum Clementis VIII. Et etiam in electione Clementis X. — 24. Ad cardinalatum promovendi debent habere ea omnia, et singula requisita et qualitates, quæ pro Episcopis præficiendis a sacris canonibus decernuntur. — 25. Cardinales ex omnibus mundi partibus debent eligi. — 26. Ex regularibus mendicantibus quatuor saltem fieri debent Cardinales theologi. — 27. Illegitimi, etiam per sequens matrimonium legitimi, ad cardinalitium dignitatem non sunt promovendi. — 28. Unde tanto majus cardinalitia dignitate arcendi sunt spurii. — 29. Cardinalis eligendus debet esse prius clericus. — 30. Filios, vel nepotes ex eis habens nequit fieri Cardinalis. — 31. Cardinalis esse non potest frater ex uno parente germanus, vel patruelis, consobrinus, aut amittinus alicujus Cardinalis viventis. — 32. Patruo, aut avunculo Cardinale vivente, ejus ex fratre vel sorore nepos nequit fieri Cardinalis; sicuti nepote ex fratre vel sorore Cardinale vivente, nequit fieri Cardinalis illius patruus, et avunculus. — 33. Imo neque ullus potest esse Cardinalis, qui primo aut secundo consanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi sit conjunctus. — 34. Bigami ad cardinalatum non solent assumi. — 35. Ad cardinalatum non sunt assumendi nisi lectissimi, præcellentes, et undequaque digni viri. — 36. Ætas pro Cardinalibus presbyteris, et Episcopis requisita est triginta annorum. — 37. Pro Cardinalibus autem Diaconis sufficit ætas 22 annorum. — 38. Numerus Cardinalium varius olim fuit pro varietate temporum, et Summorum Pontificum, qui juxta exigentiam, et temporum, seu rerum variam emergentiam plures, vel pauciores Cardinales creabant. — 39. Inter omnes, qui plures Cardinales creaverit, est Pius IV, qui pervenit usque ad septuagesimum sextum, quo neque ante, neque post perventum est. — 40. Tempore tamen Sixti V, numerus septuagenarius invariatus remansit, prout ipse ad instar illorum septuaginta seniorum, quos Dominus Auditores et Consiliarios Moysi dedit, constituit. — 41. Cardinales igitur septuaginta esse debent, scilicet sex Cardinales Episcopi, quinquaginta Cardinales presbyteri, et quatuordecim Cardinales Diaconi. — 42. Et cuilibet ex omnibus istis septuaginta Cardinalibus juxta suum ordinem est assignata sua particu-

laris Ecclesia, titulus, et diaconia. — 43. Affertur ad id constitutio Sixti V. — 44. Ecclesiæ, tituli et diaconia S. R. E. Cardinalium assignantur. — 45. Quid notandum de titulo S. Laurentii in Damaso. — 46. Cardinales accedentes ad urbem debent se Pontifici præsentare, et item ab illo licentiam petere ante discessum. — 47. Cardinales non residentes non gaudent participatione rotuli. — 48. Qua tamen, cum accedunt ad urbem, frui possunt. — 49. Cum judicant in causis commissariis uti debent notario archivii. — 50. Tribui illis potest episcopatus in partibus infidelium. — 51, 52. De antiqua denominatione et origine Cardinalium. *Remissive.* — 53, 66. De numero Cardinalium. — 67. Cardinalis nominis origo. — 68, 70. Quibus tributum. — 71. Differentia quæ est inter R. Ecclesia et cæterarum Ecclesiarum Cardinales. — 72. Diversa eorum nomina. — 73. De eorum origine. — 74, 75. Cardinalium tituli et diaconia. — 76. Episcopi suburbicarii. — 77. De collatione titulorum.

ARTICULUS II. — Quoad Cardinalium Dignitatem, et præminentiam.

1. Cardinalatu nulla est major dignitas post papatum in Ecclesia Dei. — 2. Nec obstat, quod Cardinales ordine sint minores Episcopis. — 3. Præminentia non est commensuranda ab ordine, sed ab officio, et jurisdictione, quæ dant dignitatem. — 4. Episcopi non præsumunt, nisi uni certæ diocesi, et Cardinales representantes magistratum una cum Papa præsumunt regimini totius universalis Ecclesiæ. — 5. Tantæ dignitatis, præstantiæ, et præminentia sunt Cardinales, quod ipsis solis est demandata auctoritas eligendi Summum Pontificem. — 6. Hanc auctoritatem concessit eis in primis Nicolaus II, cum hoc tamen, quod facta præcipue ab ipsis Cardinalibus Summi Pontificis electione, deinde reliquus clerus, ac populus ad eam comprobendam accederet. — 7. Et hic mos eligendi Pontificem perduravit usque ad tempora Alexandri III, qui statuit, quod ille censeretur canonice electus, in quem duæ ex tribus collegii Cardinalium partes consensissent; et sic excluso cleri et populi consensu, tota Pontificis electio ad solum Cardinalium collegium redacta est. — 8. Unde in electione Lucii III, immediati successoris dicti Alexandri III, tunc primum redacta fuit ad solos Cardinales, clero omnino, et populo a Summi Pontificis electione exclusis. — 9. Et hæc facultas eligendi Summum Pontificem solis Cardinalibus demandata, fuit confirmata, et plenius statuta a Gregorio X et a Clemente V, et ex post fuit semper inviolabiliter in ipsis conservata. — 10. Cardinales soli possunt deferre pileum, seu galero rubrum eis concessum ab Innocentio IV. — 11. Soli ipsi Cardinales possunt deferre birretum purpureum, sive pileum rubrum. — 12. Privilegium ferendi birreta, et pileos rubros more aliorum Cardinalium fuit postea etiam extensum ad Cardinales regulares a Gregorio XIV. — 13. Soli ipsi Cardinales possunt vocari cum titulo Eminentissimi, et Vestrae Eminentia. — 14. Imo Cardinales sunt tantæ dignitatis, et præminentia, ut eorum dignitas non parum Regiam Majestatem æmulari contendat. — 15. Nec desunt Reges, qui Cardinalibus præminentiam in sedendo, et scribendo cesserint. — 16. Ista præminentia debetur præcipue Cardinalibus collegium representantibus. — 17. Cardinalium collegium est honorabilius membrum, quod habet Ecclesia Dei, et dicitur gremium Romanæ Ecclesiæ. — 18. Unde Cardinales æquiparentur Regibus. — 19. Adducitur decretum a particulari Congregatione editum, et a Clemente XI, approbatum, et servari mandatum circa assecutionem decanatus Sacri Collegii Cardinalium. — 20. Affertur constitutio Benedicti XIII, qua decanatum Sacri S. R. E. Cardinalium Collegii ad Episcopum Cardinalem antiquiorem licet a Romana curia absentem, dummodo tempore vacationis ejusdem decanatus apud priorem